

Eindelijk ingeplugd

Propellerhead kwam onlangs met de grootste verrassing sinds jaren: de ondersteuning van vst-plugin-ins en -instrumenten in Reason.

door Eppo Schaap > eppo@interface.nl

Propellerhead heeft er sinds de introductie van Reason 1.0 in het jaar 2000 altijd voor gekozen om geen externe plug-ins te ondersteunen en jarenlang alleen eigen instrumenten in Reason te bouwen. Wel kon het programma via het Rewire-protocol digitaal communiceren met andere daws, zoals Cubase, om bijvoorbeeld lineaire audio in die andere daw te kunnen opnemen. Reason-apparaten ondersteunden destijds namelijk alleen het afspelen van losse samples in een samplerdevice. Enkele jaren geleden kwam daar verandering in toen het Rack Extension plug-inplatform werd geïntroduceerd. Hiermee konden andere aanbieders instrumenten en plug-ins voor Reason ontwikkelen.

Veel ontwikkelaars hebben daar ook gehoor aan gegeven, want er zijn nu honderden instrumenten, audio-, midi- en cv-bewerkings-plug-ins in de Rack Extension-shop van

INFO

- **Prijs incl.:**
- € 369,- (volledige versie)
- € 129,- (upgrade vanaf Reason 8 of ouder)
- gratis voor Reason 9-gebruikers.
- **Distributie:** Propellerhead
- **Internet:** www.propellerheads.se

Propellerhead beschikbaar. Maar Rack Extensions was nog steeds een eigen Reason formaat, zodat Reason in wezen nog steeds een gesloten systeem was, afgezien van de Rewire-koppeling. Daar komt nu dus rigoureuze verandering in door de ondersteuning van vst 2.4 plug-ins.

Speciaal rack

Over de implementatie van vst-plugin-ins en -instrumenten is heel goed nagedacht. Net zoals de functie midi-uit, die na veel aandringen ook een paar jaar geleden in Reason werd geïmplementeerd, vindt de vst-integratie plaats via een speciaal rackinstrument, waarin een vst-plugin-in wordt geladen. De vst-instrumenten die op je systeem aanwezig zijn, verschijnen na een scan van je harde schijf in de browser links, tussen de instrumenten en eventueel geïnstalleerde Rack Extensions, keurig gesorteerd op naam van de ontwikkelaars. Als je een vst naar het

rack sleept, wordt er automatisch een rack-instrument voor aangemaakt en wordt ook de audio-routing automatisch aangemaakt, zoals je dit in Reason gewend bent. Je kunt presets voor het instrument kiezen in de browser of in de werkbalk van het rack-instrument zelf. Tot zover dus nog niet zoveel verschil met Reason-instrumenten of Rack Extensions.

Als je op het rackinstrument dubbelklikt,

wordt echter het volledige bedieningspaneel van de vst-plugin geopend in een afzonderlijk scherm. Je kunt de plug-in dan net zo bedienen als in andere daws. De interfaces van uiteenlopende vst's zijn bijzonder verschillend, dus die passen in de meeste gevallen ook niet grafisch in het Reason rack. De grafische beperkingen van het Rack Extension-formaat worden door veel ontwikkelaars genoemd als een serieuze hinderpaal bij het ontwikkelen

Met de cameraknop maak je een selfie van je plug-in

van Rack Extensions. Van veel instrumenten die ook als vst/au/aax bestaan, zijn er speciale versies gemaakt die hier rekening mee houden. Rob Papens Predator heeft

bijvoorbeeld een speciale RE-versie die vrijwel identiek is aan de vst/au/aax Predator 1, maar de nieuwe mogelijkheden en extra vensters van Predator 2 kunnen

>>

Als een blad aan de boom

Voor de ontwikkelaars van Rack Extensions voor Reason was het waarschijnlijk een minder aangename verrassing dat Propellerhead ten langen leste toch vst-instrumentenplug-ins is gaan ondersteunen, terwijl zij aanzienlijke extra ontwikkelingskosten in Rack Extension hebben gestoken. Deze RE's blijken nu in een aantal gevallen overcompleet te worden. Het is ook afwachten hoe

de verkoop van Rack Extensions zich gaat ontwikkelen. De verwachting is dat deze voor een deel zal inzakken, maar er zijn natuurlijk ook een heleboel Rack Extensions die niet als vst beschikbaar zijn, zoals de instrumenten van Propellerhead zelf en synthesizers als Rob Papens Vecto en de Orchestral Sampler van ProjectSAM. Maar wat we niet over het hoofd

moeten zien: Rack Extensions zijn vaak duidelijk goedkoper dan hun vst-equivalent, dus als je alleen Reason als daw gebruikt, blijft de aanschaf van een Rack Extension toch vaak financieel interessanter. Het is daarom realistisch te veronderstellen dat het Rack Extension-systeem voorlopig wel zal blijven bestaan, want Propellerhead zelf biedt er ook

een flink aantal instrumenten in aan. Wat deze opmerkelijke ommeswaai van Propellerhead heeft veroorzaakt, blijft gissen. Het zou er mee te maken kunnen hebben dat het bedrijf enkele jaren geleden op zoek gegaan is naar extra kapitaal en een externe investeerder heeft binnengehaald, die nu zelfs een meerderheidsbelang heeft en zijn eisen stelt.

Het 3D-scherm van Waldorfs Nave werkt ook goed in Reason

Een gratis maar heel goed klinkende OBx-emulatie

voorsnog niet in een Rack Extension worden verwerkt vanwege die grafische beperkingen.

Snelle selfie
Het vst-venster heeft bovenaan vier knoppen voor Reason-specifieke functies. Allereerst een knop om het plug-inscherm permanent open te houden. Daarnaast twee knoppen voor de automatisering in Reason en de besturing van parameters via midi-in, zoals je dat ook gewend bent van Reason-eigen apparatuur en Rack Extensions. Ze kunnen via een learn-functie worden toegewezen.

De vierde knop laat een camerapictogram zien met de naam Screenshot. Hiermee maak je een 'selfie' (pluginsie?) van de bedieningsinterface van de plug-in die in de browser wordt gebruikt, zodat je vst plug-ins, net als Reason-devices en Rack Extensions, snel kunt identificeren aan de hand van hun grafische postzegel. En dat is geen overbodige luxe als je bedenkt dat er op mijn systeem in totaal al meer dan honderd instrumenten in de browser verschijnen. Sommige mensen hebben simpelweg teveel plug-ins...

Control Voltage
Als Reason-gebruiker vraag je je natuurlijk direct af of de cv-mogelijkheden, één van unieke functies van Reason, ook met vst's kunnen worden toegepast. Dat blijkt inderdaad mogelijk te zijn. Een vst-rackinstrument heeft acht cv-ingangen die je zelf aan parameters van het instrument kunt toewijzen. Dat kan via een uitklapmenu waarin de lange lijst van vaak cryptisch omschreven parameters verschijnt, maar het is gelukkig ook gewoon mogelijk via een learn-functie, waarbij je de betreffende knop of schuif alleen maar hoeft aan te raken. Je kunt dus maximaal acht parameters op deze manier 'cv-iseren'. Dat lijkt een beperking, maar ik moet toegeven dat ik dat aantal in de praktijk nog nooit met een Reason-instrument heb bereikt.

Je kunt per cv-slot kiezen welk cv-ingang wordt gebruikt, dus het extreme geval is ook mogelijk dat je acht cv-ingangen met verschillende bronnen gebruikt om één parameter van de vst-plug-in aan te sturen of het andere uiterste: één cv-ingang die acht verschillende parameters van de vst-plug-in aanstuurt. Maar vaak zal het een combinatie zijn. Per

Vertaalwonder

Als je erover nadenkt is de implementatie van de vst-standaard en de mogelijkheid om hierin cv te gebruiken in Reason minder wonderbaarlijk dan het op het eerste gezicht lijkt. Vst-plug-ins hebben altijd een lijst met parameters die geautomatiseerd kunnen worden in een daw en vaak ook via midi. De ontwikkelaars van Reason hebben nu deze mogelijkheid gebruikt om hun cv-systeem te vertalen naar de automatiseerbare

parameters van de vst-plug-ins. Bedenk wel dat er alleen cv-ingangen zijn, geen uitgangen. Je kunt een lfo of step sequencer van je vst-synth dus niet gebruiken om een parameter van een ander instrument te moduleren, zoals dat met Reason-devices wel kan. Maar Reason heeft zelf voldoende devices waarmee allerlei soorten modulatie kunnen worden gegenereerd en daarmee kun je wel vst's aansturen.

Deze Italiaanse Hammond-emulatie geldt voor een aantal ervaren Hammond-spelers als de meest authentieke ooit gemaakt.

Xfers Serum, één van de meest begeerde instrumenten van de laatste jaren, is nu ook beschikbaar voor Reason-gebruikers

cv-regel bepaal je de modulatiesterkte en de uitgangswaarde van de cv, dus het cv-sig-naal kan behoorlijk genuanceerd worden toegepast binnen een zinvol bereik.

Aparte ervaring
Reason heeft jammer genoeg nooit muiswielbesturing van parameters gehad, want je kunt met het muiswiel alleen de vensters laten scrollen. Gelukkig werkt de muiswielbesturing wel in de plug-in-vensters, uiteraard alleen

als de betreffende plug-ins dat zelf ondersteunen.
Het blijft een heel aparte ervaring om na zoveel jaar dan toch met vst-plug-ins in Reason te kunnen werken, vooral als je specifieke Reason-functies gaat gebruiken als cv-modulatie en ze bijvoorbeeld gaat aansturen met de midi-players, die in versie 9 werden toegevoegd.
Ik ben een aantal weken bezig geweest om een flinke lading wat vst-plug-ins en -instrumenten in Reason 9.5 te testen. Van

Deze gratis Roland JX-8p-emulatie klinkt zeer authentiek en werkt ook prima in Reason

HALion 6 tot daHornet en van iZotope Isis2 tot de voortreffelijke freeware virtueel analoge Synth1. De resultaten waren best goed, zeker als je bedenkt dat dit de eerste release is waarin de onmenselijk grote

hoeveelheid vst's die de laatste 20 jaar de markt heeft overspoeld, wordt ondersteund. Natuurlijk zijn er nog punten die moeten worden opgelost, zoals de ondersteuning van multitimbrale instrumenten als HALion en Kontakt. Ook is er nog geen ondersteuning

Het blijft een heel aparte ervaring om na zoveel jaar met vst-plug-ins te kunnen werken

voor het midi-outsinaal van vst's, hoewel je dat natuurlijk veel minder vaak gebruikt dan midi-in.

Conclusie
De update naar Reason 9.5 heeft met de ondersteuning van vst-plug-ins en -instrumenten slechts één nieuwe functie gekregen, maar deze is dan ook wel sensationeel in de 17-jarige geschiedenis van deze daw. Het levert een vracht aan nieuwe mogelijkheden op, ook al gebruik je alleen maar de vele freeware vst's die er zijn. Door de toepassing van cv-besturing naar vst blijft Reason ook op dit vlak nog steeds uniek. Bovendien is de update gratis voor gebruikers van Reason 9.0. ■

HET OORDEEL	
+	• goede implementatie met o.a. cv-besturing • ondersteuning vst-plug-ins
-	• nog geen ondersteuning voor multitimbrale en vst3-plug-ins • nog geen midiuit voor vst's